

Stanisław Pazda, Marek Bednarek

Buszyce, gm. Lewin Brzeski, woj.
opolskie. Stanowisko E

Informator Archeologiczny : badania 19, 91-92

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W związku z zagrożeniem stanowiska przez czynną plaśmicę BHDZ w Skierniewicach przeprowadziło kilkunastodniowe badania ratownicze. Założono trzy wykopy o łącznej powierzchni 64,8 m². W żółtym drobnoziarnistym calcu zarejestrowano 4 jamy owalne o miaczkowatym przekroju o zawartości szarobrunatnej próchnicy oraz 1 palenisko. Jamy znajdowały się w centrum stanowiska. Ich niezbyt duże wymiary pozwalają je zaliczyć do jam zasobowych. Zawartość stanowiły fragmenty ceramiki ręcznie lepionej i obtaczanej /w jamie nr 3 - ponadto - wiórek krzemiennej i fragment polepy/.

Palenisko znajdowało się na stromym wydmie /nad rzeczką/ i miało przekrój nieregularny. Jego zawartość stanowiły przepaiste kamienie polne, węgle drzewne, popiół i piasek szary, drobnoziarnisty. Materiał ruchoomy stanowiły ręcznie lepiące grubościennne fragmenty ceramiki.

Ogółem wydobyto 430 fragmentów ceramiki, 2 wiórki krzemienne, 1 fragment żuźla, 2 fragmenty polepy oraz 3 fragmenty przedmiotów żelaznych.

Ceramika z górnych warstw nad paleniskiem pochodzi z III okresu wczesnośredniowiecznego /XI-XII w./ oraz późnych faz kultury przeworskiej. Materiał z paleniska datowany jest na późny okres rzymski. Pozostały materiał ceramiczny, występujący w poszczególnych warstwach, jak i w 3-ach jamach, to przemieszane fragmenty ceramiki wczesnośredniowiecznej i przeworskiej z przewagą tej pierwszej. Natomiast 2 krzemienie mogą być datowane nawet na młodszą epokę kamienia.

W chwili obecnej obiekt jest zabezpieczony i nie przewiduje się dalszych prac.

HRODY POMORSKIE, gm. Gniew
woj. górnośląskie
Stanowisko 20

patrz
neolit

BRZEŹIE, gm. Piaseczno
woj. kaliskie
Stanowisko 29

patrz
okres halstański

BUSZYCE, gm. Lewin Brzeski
woj. opolskie
Stanowisko C

Uniwersytet Wrocławski
Katedra Archeologii

Badania prowadził doc. dr hab. Stanisław Pazda przy udziale mgr. Marka Bednarka. Finansowane z programu resortowego MSZW i N - R, III, 6. Trzeci sezon badań. Osada produkcyjna kuteńców z późnego okresu wpływów rzymskich.

Zbadano obszar o powierzchni 400 m². W obrębie wykopu wystąpiły ślady 3 budynków naziemnych związanych z produkcją metalurgiczną. Szczególnie jeden z nich, ze względu na wystąpienie w jego wypełnisku takich znalezisk, jak bryły żuźla z dużą zawartością żelaza, grupy, 10 osłetek, płytki szlifierskiej oraz trulu kamiennego, może być interpretowany jako kuźnia. Ponadto w strefie peryferyjnej zasięgu osady odkryto 4 typowe miejsca do uzyskiwania węgla drzewnego. Pozostałe obiekty to jamy wypełnione brylantami żuźla i kamieniami oraz liczne jamy postępowe. Odsłonięto także ślad domniemanej ścieżki w postaci ciemnego rynnowatego pasma wybiegającego od skłupiska obiektów w kierunku południowo-wschodnim. Oprócz fragmentów naczyń ceramicznych wykonanych ręcznie i na kole garncarskim, charakterystycznych dla końcowej fazy kultury przeworskiej, w przebadanych nawarstwieniach znaleziono fragment dużego paciorka szklanego, fr. żelaznej zapinki z podwiniętą nóżką, 2 noże żelazne, gwoździe żelazne, półfabrykaty przedmiotów żelaznych, osłoki i płytki szlifierskie oraz ciężarek tłaczki. Przyjmuje się, że na osadzie tej poddawano dalszej obróbce surowe żelazo uzyskane w piecach hutniczych piecowiska położonego ok. 200 m na wschód od osady /stan. E/.

Poza tym w nawarstwieniach kulturowych znaleziono fr. ceramiki neolitycznej kultury ceramiki dołkowo-grzebykowej oraz pewną ilość artefaktów krzemienianych z różnych okresów epoki kamienia.

Badania wykopaliskowe nie będą kontynuowane.

/Informacje o badaniach w 1982 i 1983 r., p. "Śląskie Sprawozdania Archeologiczne", t. XXV /1985/, s. 37-42; t. XXVI /1986/, s. 50-54/.

BUSZYCE, gm. Lewin Brzeski
woj. opolskie
Stanowisko E

Uniwersytet Wrocławski
Katedra Archeologii

Badania prowadził doc. dr hab. Stanisław Pazda przy udziale mgr. Marka Bednarka. Finansowane z programu resortowego MSZW i N - problem R, III, 6. Drugi sezon badań. Wyodrębnione piecowisko hutnicze z późnego okresu wpływów rzymskich.

Na niewielkim wyniesieniu terenu rysowała się na powierzchni pola wyraźnie ciemniejsza plama, w której obrębie licznie występowały bryły żuźla żelaznego. Wykop o wym. 5 x 15 m założono w obrębie tej plamy. Odsłonił on ślady pracowni-piecowiska hutniczego złożonego w przybliżeniu z prostokątnego zagłębienia.

nia o wym. 5,7 x 3,3 m, głęb. do 0,4 m, wypełnionego próchnicą z dużą ilością brył żużla, przy którego zachodniej i wschodniej krawędzi znajdowały się koliste zagłębienia o średn. 1,6 do 1,8 m, które na podstawie zawartości można interpretować jako jamy po zniszczonych dużych piecach dymarskich, być może do wielokrotnego użycia oraz jako pozostałości po składowiskach rudy żelaza i węgla drzewnego. Nieliczne fragmenty ceramiki znalezione w wypełniakach obiektów pozwalają datować piecowisko na ten sam okres, co odległą od niego o ok. 200 m osadę kuźników /stan. C/. Przyjmuje się, że piecowisko i osada /stan. C/ stanowiły jeden, jednocześnie funkcjonujący, zespół produkcyjny hutniczo-kuźniczo-kowalski.

Nie przewidujemy kontynuacji badań.

CEKÓW KOLONIA
woj. kaliszkie
Stanowisko 12

Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków
w Kaliszu

Badania prowadził mgr Grzegorz Teske przy współudziale mgr. Marka Oleśkiego. Finansował WKZ w Kaliszu. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko z późnego okresu rzymskiego.

Stanowisko położone jest na wale wydymowym obecnie przeciętym drogą Kalisz-Turek. Część przymentarzyskowa została zniszczona podczas pozyskiwania piasku dla celów gospodarczych. Obszar cmentarzyska został zdewastowany w wyniku dwukrotnej, głębokiej orki związanej z sadzeniem lasu. Celem prac ratowniczych było ustalenie rodzaju stanowiska jego stopnia zniszczenia oraz klasyfikacja kulturowo-chronologiczna materiału zabytkowego. Odsłonięto powierzchnię 4 arów, odkrywając 11 grobów /popielnicowy i 10 jamowych/ oraz bardzo liczny materiał luźny pochodzący ze zniszczonych grobów.

Stosunkowo najlepiej prezentował się grób popielnicowy, który poza dobrze zachowaną popielnicą zawierał żelazny grot oszczepa i szklane paciorki. Groby jamowe były bardzo ubogo wyposażone, głównie w nieliczne fragmenty ceramiki, a w trzech z nich znajdowały się fragmenty kościelnych /typ I wg T. Thomas/. Materiał luźny to głównie fragmenty ceramiki /ok. 5 tys. szt./, wśród której dominowała ręcznie leplona, tylko kilka fragmentów zaklasyfikowano do naczyń toczonych. Na uwagę zasługują: jeden fragment naczynia terra sigillata oraz kilka ułamków naczyń żelaznych. Nieliczne zabytki metalowe to fragmenty kilku fibul /gr. VI Almgrena/, sprzączek, okuć, nitów oraz dwa wiśtoriki wiaderkowate.

Zarówno ceramiki naczyniowa, jak i pozostałe zabytki pozwalają ustalić chronologię cmentarzyska na wczesną fazę późnego okresu rzymskiego.

Prace będą kontynuowane.

CIEBŁOWICE DUŻE, gm. Tomaszów Mas.
woj. piotrkowskie
Stanowisko 12

Muzeum w Tomaszowie Mazowieckim

Badania prowadził mgr Janusz Karolczyk. Finansował WKZ w Piotrkowie Trybunalskim. Drugi sezon badań. Cmentarzysko ciałopalne kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich.

Stanowisko położone jest na obszarze należącym do wsi Ciebłowice Duże /dotychczas podawano Ciebłowice Małe/. Roboczo oznaczono obiekt nr 12, nawiązując do badań AZP przeprowadzonych w 1983 r. Obszar obu wsi - Ciebłowice Duże i Małe - jest ciekawym kompleksem osadniczym kultury przeworskiej, datowanym na późny okres lateński i okres wpływów rzymskich, położonym na prawym brzegu Pilicy.

Badany obiekt znajduje się, częściowo, na terenie dorywczo użytkowanej piasznicy.

Badaniami objęto obszar o pow. ok. 330 m², na którym odkryto 41 grobów - 34 popielnicowe /w tym 3 groby zawierające po 2 popielnice/, 18 jamowych i 1 pochówek symboliczny. Grób 47, popielnicowy, miał obstawę kamienną. Większość grobów była obsypana szczątkami stosu.

Przebadano obszar najbardziej zagrożony, na którym, przypuszczalnie, udało się uchwycić południową granicę cmentarzyska.

Groby były wyposażone stosunkowo bogato w ceramikę i przedmioty metalowe. Znalaziono 12 grobów z elementami uzbrojenia. We wszystkich wystąpiły grotы różnych rozmiarów /przeważnie po 2 egzemplarze/. Ponadto znaleziono: umbra /8 egz./, imacze /3 egz./, ostrogi /3 egz./, miecz jednosieczny oraz toporek żelazny.

Do najciekawszych grobów należały - grób 13, popielnicowy, obsypany szczątkami stosu, wyposażony m. in. : 2 tutulusy brązowe, brązowe okucie brzoży tarczy, z żelaza - nóż sierpikowaty i prosty, sprzączka półowalna, 2 grotы, nożyce, krzesiwo, tłoczek do robienia ornamentów w metalu, przepalona fibula i szpila, umbo z wyodrębnionym kulcem, tępym /typ VII a Jahna/ oraz fragment srebrnej ozdoby. Grób datowany na wczesny okres wpływów rzymskich, faza B₂.

Interesujący był też grób 14, popielnicowy, zawierający dużą ilość ceramiki oraz 4 fibule, w tym 2 trąbkowate, żelazne, zdobione poprzecznymi żłobkami inkrustowanymi srebrnymi drucikami. Datowanie - B₂. Natomiast grób 39 zawierał m. in. miecz jednosieczny, dwukrotnie zgłety z wtopionym grotem. Dno popielnicy zdobione jest, po stronie zewnętrznej, stylizowaną postacią ludzką.